

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

(А. Т. Е.) З Софії повідомляють, що двох людей вблизи вистріляли з револьверу провідника революційної партії Протогоровна Наума Томалевського. Томалевський вже перед атенатом дознався, що революційна організація македонців Михайлово впадала на нього присуду смерті. Томуто він довгий час не виходив нікуди з хати. Колиж раз відважився вийти на проміж до городу, то в часі повороту до хати вбито його на порозі його власного помешкання. Михайлович арештовано.

3 життя українців на чужині.

Українсько-католицька школа ім. митр. Андрея в Бремені, Дельменгорсті і Гемелінген (Німеччина).

У всіх трьох названих містах живе доволі велика кількість українських католицьких родин. Деякі з них живуть тут уже по 20—30 літ. Діти цих католицьких родин розуміють ще по українськи, але говорити по українськи вже лише дуже мале число.

О. парох д-р П. Вергун, який від весни 1928 р. займався в ті околиці, звернувшись на це увагу і став робити старання, щоб заложити по тих містах українські школи. Завдяк його старанням і діяльності єврейського єпископа, який йому свій намір перевести в діло.

У всіх трьох містах згодом з'явилася по 80 дітей, а в Дельменгорсті навіть кілька осіб зі старших. В Дельменгорсті і в Бремені вже навда завно розпочалася, а в Гемелінгені аж після обрання „мильної депутації“ навчання саме тепер розпочалась.

О. д-р Вергун закупив зі своїх заробітків 80 книг і 18 атласів, а на них став вести п. П. Савич, емеритований вчитель, пін. Іванко Козак, експ. митр. Шептицький про це довідавшись, вирішив послати на оплату вчителям і дітям 100 марок місячно, за що отримав дозвіл ми. батьки і матері дітей, складаючи їм Прощення і прощаючи нашу єврейську, єврейську школу.

З уваги на цю безцінну допомогу амт. о. Вергун виставив в Берліні студента теології п. М. Гопія, який також навчав дітей по українськи, а сам студент в Берліні мистецтво. Завдяки опікунству пін. такої церковної школи, який вже в півдні на нашому богослужінні в Бремені можна було почути.

Разість збирає, коли бачиться як діти горять до рідної мови. Робота з ними доволі важка, бо вони знають тільки німецьку мову. Найкраще вчать українських співачок і колядок і мило слухати того літнього співу, хоч і з чужим наголосом.

Зі школою зв'язані великі витрати, а саме: оплата всіх учительських сил коштує місячно 200 марок, паливо, світло і робочий поріток в класі треба також оплачувати. Річний коштів, чорнило і пера треба для дітей купувати, бо батьки їх або зовсім не роблять, або за великого бою роблять тільки 2—3 дні тижня і заробляють стільки, що з бізою можуть прожити з різницею. Все це повинна, крім нашого митрополита гр. Шептицького, наш пінний опікун о. парох д-р П. Вергун, за що і йому нехай Господь заплатить сторицею!

Вдячний батько.

На захід.

Незавидна доля українського вчителства.

I.

Минулого тижня працював українське громадянство міста Олеська місцевого учителя п. Якова Мазька, якого перенесено на посаду у В. Великопольську. П. Мазька за свій час перебування в Олеську причинився у великій мірі до піднесення рівня міста на всіх ділянках життя. Як тільки прийшов у 1927 р. до Олеська, зараз заложив там кооперативну котра сьогодні має вже три крамниці, а потім Т-во „Сокіл“ і „Сільський Господар“. Олеські українські громадяни прагнуть на далеку дорогу свого вчителя й дітя з ширим жалем.

II.

Нові благодаті спадуть на українське народне вчителство, а саме його перенесуться після виборів часом до корінних земель Польщі. Така доля спінула з іншими й упавителю народної школи в Строняні п. Олександра Лотоцького, якого перенесено зі Строняні, львівського повіту, до краківського воєводства, до повіту Бохня. Перед виборами до сейму п. О. Лотоцький був справді арештований з початком жовтня ц. р., але після переведення розправи його звільнено вже 24 жовтня ц. р. Так само на день голосування до сенату, себто 23 листопада ц. р., арештовано його і придержано цілий день на станції поліції в Дублянах. Ці арешти дали нібито пригоду перенести п. Лотоцького негайно по виборах до сенату на захід.

Зміна адреси і зод. Можна прислати поштовою марками.

Ревізії й арештування.

Львів.

Дня 3. ц. м. вранці поліція перевела ревізію в „Академічній Домі“ у Львові, після чого арештовано студ. прав. Миколу Максимюка з Коломиї.

ВИЙШЛИ НА ВОЛЮ.

Арештовані за минулі саботажі студенти університету Василь Нагайський і Теодор Босий та громадяни з Бушкович Михайло Нагайський, Степан Польняк, Микола Колодій, члени читальні „Просвіти“ в Бушковичах, пов. Перемиський, по 3-місячній слідчій тюрмі для недостатків доказів випущені дня 28 листопада на волю. В цій справі задержано ще Володимира Дутко й Івана Крупу. В справі всіх цих арештованих інтервенційна оборонця у кримінальних справах Роман Дмоховський.

Сеніт Микола, б. учень української гімназії в Дрогобичі, якому закидали бомбовий замах в дні 17 травня 1930 р. в Бориславі, вийшов по 6-місячній сидінні з самбірської тюрми після розправи, яка відбулася дня 28 листопада ц. р., на волю. Це останній з цих арештованих учнів тої гімназії, що вийшов тепер на волю.

Німецькі університети без екстериторіальності.

Німецький міністр освіти повідомив ректорів німецьких університетів, що на будуче німецькі університети не користуватимуться вже правом екстериторіальності. Це значить, що поліція зможе кожноразно ввійти до університетського будинку.

Виборчі висліди до сейму.

48-а ВИБОРЧА ОКРУГА (ПЕРЕМІШЛЬ і т.д.).

В „Ділі“ з 2. ц. м. в статистичним зіставленні виборів у рубриці про теперішні вибори було подано, що в 48-й виборчій (перемиській) окрузі на листу ч. 11. впало до сейму голосів 20.262. — Це різка похибка, бо в цій виборчій окрузі впало на нашу листу голосів 42.550. Число голосів, подане на 20.262, хочби з цієї причини неможливе, що виборчий дільник у нас вносив 22.000 голосів.

Таким чином по офіційному зіставленні голосів при переведених тепер виборах до сейму впало у всіх східно-галицьких виб. округах на 11-ку 651.541 голосів — проти 741.722 гол., які впали в 1928 р. на листу ч. 18. і 22.

ФЕЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 6. ГРУДНЯ 1930.

АЛЬФОНС ДОДЕ.

73)

МАЦІЦЬКИЙ ПОВІСТЬ.

Щодня вранці він споглядав з острахом на календар, рахував, скільки днів ділить його від речинця заплати векселя і казав собі тремтючи: „Ще більш як місяць... ще три тижні!“ Бо знав, що з першим запропостованим векселем усе вийде наверх і підуться дні мук його брата. Навіть у снах ця думка не покидала його. Інколи він прокидався у судорогах, із живим серцем, у сльозах від дивого жалю до марева.

Це марево, вічно те саме, верталося до нього що-ночі. Він бачив якусь невідому йому кімнату, з великою шафою, що мала старі закарлючені замки. Якимось лежав на канарі блідий, страшенно блідий — свіжий мерцем. Каміля стояла перед шафою і пробувала її відчинити, щоб добути звідтіля саван. Однак не могла її відчинити: шукала німацьки ключем замку і говорила жалібно: „Не можу відчинити... я занадто плакала і не бачу...“

Хоч як боронився Маціцький перед цим сном, він пригноблював його дуже. Як тільки заплющив очі — бачив Якимця на канарі, а осліпав Камілю перед шафою... Докори совісті і невпинний страх насували на його лице щораз більшу хмару і підірвали його нерви. Ірма також не мала спокійної вдачі. Крім цього невразно відчувала, що він виховується їй з рук — сама не знала як — і це доводило її до розлуки. Що-хвилин доходило між ними до страшних сцен — вигуків і лайок, наче між перекупками.

Вона казала до нього:

— Іди до своєї Перроти, вона дасть тобі серце з цукру.

А він відповідав:

— А ти до свого Пахекко, який переді мною ніжний пшук.

Вона прозивала його „буржуем“, а він її „вулицницею“.

Накінеш плакали і вибачали собі взаємно свої образи, щоби на другий день почати все наново.

І так жили, ні тягли злиднений ланцюг животіння, до якого були приковані над тою самою калюжею...

Колінні наспівую собі під носом дивно-меланхолічний рефрен муринки „только-то-тільки“ перед своїми очима виривають саме дні того брудного, аужденного животіння...

XIII.

Було це одного вечора в год. 9-й у театрі „Монпарнас“. Маціцький скінчив свою ролу в першій пєсі і вернувся до своєї роздягальні. По дорозі зустрівся з Ірмою, що йшла на сцену. Вона сяла — в оксамитах і гіпюрах, з віяльцем у ролі Селімени.

— Іди на сцену — сказала до нього — я нині в настрою... буду дуже гарна.

Позіг хутко роздягтися. Його роздягальня, спільна ще з двома товаришами, була будкою без вікна, з низькою стелею, освітленою каганчиками. Вся обстановка складалася з двох-трьох солом'яних крісел. На стінах висіли кустики зеркала, обвішані перуки, цяцьковане шмаття, алявіний шовк, витерта позолота. На землі в кутках стояли відчинені баньки ружу та обскубані полушечки від пудри...

Маціцький відкинував своє лице вже добу хвилину, коли почув голос машиніста: „Пане Даниє!“ Вийшов і перекинувся через логке поручча та спитав:

— Що таке?

А що не дістав відповіді зійшов униз, на пів одиґенний, ще зі шматком і в довгій рудій перуці, що звисала йому на очі.

Внизу на сходах наліз на когось.

— Якимцю! — крикнув, відступаючи взад. Так це був він... Вони гаділи на себе хвилю мовчки. Відтам Якимцю заломив руки

і прошептав мягким голосом, в якому чути було плач: „Ох! Данильцю!“

Цього було досить. Маціцький схвилюваний до глибини душі, глядів довкола себе як залучена дитина і сказав тихо, майже пошепки, до брата:

— Візьми мене геть звідсіля, Якимцю.

Якимцю затремтів; узяв його за руку і потягнув за собою. Вийшли на двір; перед воротами стояв фіякер; сіли.

— На вулицю Дам, дільниця Батінволь! — приказав Якимцю.

— Це моя дільниця! — відповів бальорим голосом візник і поїхали.

...Якимцю був у Парижі вже від двох днів. Приїхав із Палермо, де дігав його лист Перроти після трьохмісячної блуканини. Короткий звязкий лист, без зайвих фраз повідомив його про те, що Данильцю кудись щез.

Якимцю зрозумів із нього все. Сказав собі: „Цей дівчак наробив дурниць... мушу до нього поїхати...“ І попросив у маркіза відпустки.

— Відпустки? — маркіз аж підскочив — ви збожеволіли? а мої спомини?!

— Лише на один тиждень, пане маркізе... стільки, що треба на їзду в один бік і назад... тут іде про життя мого брата...

— Я чхаю на вашого брата... Чи я вас не попереджував, коли ви приймали в мене посаду? Чи ви забули про свої зобов'язання...

— Ні, пане маркізе, але...

— Нема ніякого „але“. З вами зроблю те саме, що з іншими. Коли покидаєте своє місце на тиждень, більше сюди не вернете. Будь ласка, роздумайте... А заки надумаетесь, сідайте і пишть, бо я диктую...

— Я вже надумався, пане маркізе. Відходжу.

— Ідіть до чорта.

Після цього завзятуший старець узяв капелюх і пішов до французького консуляту, щоб розвідати, чи не може дістати нового секретаря.

Продовження буде.

(Документы будут)

4) У виборчих локалях була присутня не тільки поліція, але й виборчі гієни.

5) По селах у виборчих локалях вибрано виборцями силою картки і вписано одиницю. Так було напр. при виборах до сенату у громаді Волчківці. Там сидів у виборчій локалі жінка команданта поліції Єжеська, вибирала жінкам 11-ку, вказала до коверти одиницю і передавала віттові до урни. Так вибрала напр. від Марії Тимофійчук, ж. Василя. Свідок о. Володимир Купчинський, парох. Парасці Ласійчук, ж. Андрея, вибрала Єжеська 11-ку, взяла від вітти коверту, вложила проти волі Параски Ласійчук одиницю і подала віттові. Свідок Марія Плахта, ж. Дмитра. Єжеська дала Гришкові Машикові, синові Онуфрія одиницю з червоним значком до коверти. Цей перед комісією став вибирати одиницю і вказати 11-ку; тоді Юрко Грегoliniський, муж довіря одиницю, став на нього кричати: Чому виймаєш, того робити не вільно! Свідок Лесь Плахта.

6) В деяких селах діялися чуда. В Русові напр. велика більшість голосувала на 11-ку, та хрещівська комісія з віттом Лазоренком і інвалідом, напів-інтелігентом Іваном Дідухом, так оракували голоси, що вкрала найменше двіста голосів 11-ці. Коли при сенатських виборах ця комісія знов не допустила мужа довіря 11-ки, русівці здержалися від голосування до сенату. І знов сталося чудо. Голосувало під контролею всього майже села 57 виборців (двірска служба, члени комісії і два виборці, після однієї джотки). Вислід голосування такий: 100 голосів на 1-ку, а 30 на одинацятку.

Хіба цього досить!

ОСОБИСТІ ЗМІНИ В УКРАЇНСЬКІЙ ПАРЛЯМЕНТАРНИЙ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ.

Тому, що д-р Дмитро Левинський не надіслав з виписки до генерального виборчого комісара заяви, з якої листи — державної чи окружної — зрікається мандату, призначено йому мандат з окружної листи (Львів-повіт). Таким робом з державної листи отримує мандат черговий кандидат п. Сергій Хруцький, котрий однак вибраний уже послом з тернопільської округи. З якої листи пос. Хруцький затримає мандат — ще не відомо. Коли би зрікся з листи окружної — увійшов би до сойму б. пос. д-р Дмитро Ладика (соц.-рад.), колиж затримає би мандат з округи — увійшов би до сойму гол. ред. „Діла“ Василь Мудрий.

Б. віцемаршал сенату Михайло Галушинський затримає мандат до сойму, зрікаючися сенатського. Зате б. сен. д-р Іван Макух зрікся посольського мандату і входить знову до сенату. Замість д-ра І. Макуха послом стає Юра Чукур, господар (УНДО).

ЩЕ РОЗКОПУЮТЬ СТІЛЕНЬКІ МОГИЛИ.

На жуківському полі (село Жуків, пов. Бережан), при гостинці, що веде з Бережан до Золочева, було п'ять тарно впорядкованих стрілецьких могил. Минулого місяця ці могили невідомо злочинна рука розрила і викинула з них кости стрільців. Зібрані кости похоронено на кладовищі в Жукові.

ОСТАННІ ВІСТІ

СКЛИКАННЯ СОЙМУ ТА СЕНАТУ.

Президент держави підписав три декрети: перший скликає сойм на 9. грудня в год. 12. вполудне; другий декрет скликає сенат на 9. грудня, год. 16. Третій декрет скликає на 9. грудня шлезький сойм.

Нову каденцію законодавчих установ отворити в імени президента держави премієр Славек, відчитуючи премієроне відруче письмо. На інавгураційнім засіданні проведуть один із трьох найстаріших літам посів: Тромчинський, Любомірський або віцеміністр освіти 7. Жонголович. Найправдоподібніше вибере президент того останнього. Віцемаршалами сойму з ББ будуть пос. Цар. Ян Піасудський та Полякевич. Директором бюра сойму та сенату іменовані д-р Дзидош (дотеперішній заступник шефа кабінету президента ради міністрів).

Новий польський кабінет.

Дня 4. грудня вчором віцепремієр Бек зложив у Замку президентові держави димісію цілого кабінету. Президент димісію прийняв. Десигнований премієр Славек пропонує президентові таку листу свого кабінету, а президент затвердив її:

Голова ради міністрів полк. Славек, міністр без тек Перацький (віцепремієр), внутрішні справи Складковський, закордонні справи Залевський, військові справи Піасудський, керівник мін-ства скарбу Матусьєвський, міністр справедливости Михаловський, міністр освіти Черніський, міністр ліборобства Янці-Полчинський, міністр земельних реформ Козаловський (професор універ-

ситету у Львові), міністр прилюдних робіт ген. Норвід-Найгебаєр, міністр комуналіт Кія, міністр промислу і торговлі Пристор, міністр почт і телеграфів Бернер, міністр праці та суспільної опіки ген. Губіцький.

Найбільшою сенсацією в новім кабінеті є, що тепер міністр промислу і торговлі Кватковський, який на цьому становищі був більше ніж 4 роки, та що ця тека дісталася дотеперішньому міністрові праці Присторові. Шнава теж зміна на становищі міністра земельних реформ Станевича, який теж уступив після 4-літнього урядування, а його місце зайняв професор львівського університету з кельцького повіта Козаловський. Бачити, що Кватковський вертається на давнє становище начальника директора азотових фабрик у Мосціпах.

НАПАД НА ПОЛЬСЬКИЙ КОНСУЛЯТ.

У ночі 3. грудня вибито каменями та петардою дві шибви в польський консуляті у Гамбурзі. Шістьох людей, що вітали повертали в ріжні сторони, заарештували поліцейські станції, віддаленої яких 100 кроків від консуляту. Поліцейський почув гук і вийшов на вулицю, щоб довідатися що це за причина. Перед домом була гілка від петарди, фляшка з водою зі знаком „Гакенкройц“ і написом „Гроссдальштрассе 17“ та камінь. Консуль Гімелдштерн і його жінка були тоді у консуляті.

ЗУДАРЕННЯ ЛІТАКІВ БІЛЯ ЛЬВОВА.

Дня 4. грудня ок. години 14. прийшло до летунської катастрофи в лісі Підтеме пов. Львів. Наслідком ударення впали два літаки 6. летунського полку у Львові. Згинув пілпоручник-обсерватор Збиткевич, ранені були пілпоручник-обсерватор Вішомірський та піллот-плотонний Берчик. Врятувався ескавент Дембінський.

НОВИЙ УРЯД В АВСТРІЇ.

Дня 4. грудня утворився новий австрійський уряд у такому складі: сованний канцлер Біндер (хр.-сусп.), віцеканцлер і міністр внутр. справ Шюбер (госп. бльок), справедливості Шірф (госп. бльок), внутрішні справи Біндлер (Ляндбунд), фінанси Юх (урядовень), торговля Галдаль (хр.-сусп.), ліборобство Толер (хр.-сусп.), освіта Чермак (хр.-сусп.), сусп. опіка Рех (хр.-сусп.). Всі міністри, за винятком Юха та Реха, є членами Нац. Зібрання.

Дня 5. грудня на засіданні Нац. Зібрання вибрати головою, після 3-кратного голосування, соц.-демократа Ельдерна 80 гол. За його кандидатурою голосували соціялісти і члени нац. господарського бльоку (давн. респіміні). Хр.-суспільний кандидат Рамек дістав 73 гол. За ним голосували хр.-суспільники і клуб Гаймвері. Селянський союз здержався в голосуванні. Першим віцепрезидентом обрали Рамека 84 гол., другим віцепрезидентом Штрафнера (нац. госп. бльок).

ВИБУХНУВ ВАГОН ДИНАМІТУ.

У Порто Ново де Кунга в стейгі Мінас Джераес вибухнув вагон динаміту. Було збитих 36 людей, 3 будинки знищені.

ДИМІСІЯ ФРАНЦУСЬКОГО УРЯДУ.

Дня 5. грудня в голосуванні на засіданні сенату уряд Тардіє повалив 147 голосами проти 139. Премієр Тардіє аложив президентові просьбу в справі димісії кабінету.

ЗАМАХ НА ЕСПАНСЬКОГО ПРЕМІЄРА.

У пресі ради мін. коли премієр Беренгуєр давав присутнім інформації про засідання кабінетної ради, виступили до нього редактор часопису „Ель Соль“, Іоаким Лізо. Беренгуєр схопив його за руку, тому, куля не випілила, а застрягла в стелі. Беренгуєрів брат і журналісти обезсилили Лізо і він сказав, що хотів продемонструвати проти існуючої суспільної системи.

З польської преси.

„СЛОВО ПОЛЬСЬКЕ“ ПРО УКРАЇНУ ТА НІМЕЧЧИНУ.

„Слово Польське“ ч. 333. з 5. грудня помістило передовицю п. з. „Українська політика Німеччини це політика ендеї“. Покищо переповідаємо цю статтю, а замітки до неї подамо в одному з чергових чисел „Діла“. В статті тієї твердить автор, що

„в т. зв. українським русі на Волині та в Червенській Землі змагаються зі собою чотири не лише ріжні, а й суперечні тенденції:

1. проросійська та просовітська (Сельроби).

2. пронім. та панукраїнська, що хоче відрізати Волинь і Червенську Землю від Польщі, прилучити ці землі до Києва й протиставити „Соборну Україну“ як державу зовсім незалежну як Польщі так і Росії. Це тенденція виразно протипольська та протиросійська (УВО).

3. Західно-українська, що в рішучім антагонізмі до Києва та Східної бжжала би з Волині, части Полісся й Червенської Землі створити автономну окремишу державу „західно-українську“ одиницю, оставляючи часові поступені розлучення федерального вузла, який звязував би з Польщею початково цю „Західну Україну“.

Ціла та сепаратистична концепція має самособою попри другу (панукраїнську) повну піддержку Німеччини й усіх міжнародних сил, що старуються ослабити Річпосполиту.

4. Пропольська (петлюрівська), що є за безоглядною держ. приналежністю Волині і Червенської Землі до Польщі, а зате хоче відрізати федеральні звязки, які лучать Київ з Москвою, винити Україну зовсім самостійною й оперти її самостійність на Польщу проти Росії“.

Лише четверта тенденція є згідна з державною і національною рачією Річпосполитої. Коли Росія і Німеччина мають у півд. сх. землях Польщі сили, які вони організували, то й Польща повинна мати подібну силу в Рад. Україні, щоб протиділати німецьким і більшовицьким агентурам. Тимменьше зрозуміле, що ендеїя висуваючи постулат територіальної автономії, піддержує три перші, ворожі для Польщі, тенденції, а тимсамим є проти прихильної для Польщі петлюрівської тенденції. Це тому, що ендеїя кермується не інтересами держави та польського народу, а потребами партійної демагогії. Тимсамим політика ендеїї покривається з українською політикою Берліна і просовітськими напрямками українського сепаратизму. Коли львівський ендеїський орган виступає проти польського уряду, зате що нищить пронімський українців, сепаратистичні українські та просовітські тенденції та що піддержує пропольські тенденції—то ця робота є протидержавною зрадою і покривається зовсім із українською політикою Німеччини. Ця робота ендеїї тим жахливіша, що їй товаришить декларация будітмо західний фронт найважніший. Не розуміють, що фронт польської боротьби проти Німеччини за Поморя та Шлезьк йде через Львів і півд.-сх. землі Річпосполитої. Ендеїська політика працює по лінії нім, агентур в українським дусі — в користь німецької політики, яка хоче відібрати Польщі Шлезьк, доступ до моря.

З судової саля.

Лікар перед судом.

Четвертого дня розправи зізнавала Ірена Шамборовська, наречена Заморського, 18-літня гімназистка. Вона твердить, що відносини з Томашевським зіпсувалися, від коли Томашевський виступив зі скарою проти тітки Шехлінської за обиду чести. Та хто мав жаль, чи мати до Томашевського чи він до матери, свідок не знає. Признає, що діставала часом дарунки від Томашевського на імянини. Він купував дарунки й сестрі. Коли Заморський показав їй на забаві у Косткевичів революєр, говорив, що зробить щось таке, щоб не відіхати до полку до Бережан. Батько старався уладити Заморського з війська. Предсідник питається свідка, чи не говорила, як Заморський зривався: „Що той лілот зробив собі?“ Свідок каже, що того не говорила. Заморського відвідала в шпиталі шойно 2 дні після випадку. Він сказав тоді, що сам собі того не зробив. Не спиталася Заморського, хто стріляв, бо він умлівав що хвилини.

Пілпоручник д-р Ретінгер, мав джур у шпиталі, коли привезли Заморського (він знав Заморського). На запит, що сталося, вагався хвилину, потім сказав, що це зробив якийсь товариш. Заг. думка в шпиталі була: що Заморський сам пострілявся, щоб так викрутитися з війська. В цій думці свідка впевняло й те, що Заморський давніше просив у нього протекції та щоб вставився у полк. д-ра Камінського, щоб дав йому відповідну категорію на звільнення з війська.

Свід. Гасман, шофер (відомий із розправи за вбивство кур. Собінського) зізнає, що їздив кілька разів із Заморським. Сказав до нього: „Ви, пане, „фраєр“, коли ви так стрілялися“. На це Заморський відповів: „Другим разом буду ліпше стрілятися“. Заморський заперечив це.

Військовий лікар Гелчинський каже, що Заморського знав 3—4 роки зі школи пілпоручних. Це нервова людина, занадто вразлива щодо чести.

Слідчий суддя при військовій суді кап. Зубчеський зізнає, що Заморський в шпиталі сказав, що хотів постріляти його. Називав не хотів сказати.

Св. Ол. Бродацька, сестра Заморської, зізнає, що питалася Заморського, чому не боровився, відповів, що не міг, бо напасник був далеко на долоно.

Товариш Заморського зі шпиталю Сінстельський зізнав, що Заморський признався йому, що хотів відібрати собі життя.

Св. Кіановський (ред. „Справедливості“) каже, що не мал безпосередніх вістей про Томашевського. Томашевський сконфронтований з Кіановським, каже, що бачить його вперше в житті. Щодо людини, яка представлялася йому як ред. Кіановський, то її пізнав з албому злочинців у поліції.

На цьому розправу відложити до ахтіння.

Хто знає?

Редакція „Загальної Української Енциклопедії“ звертається з проханням подати їй імена, дати уродження (смерті) таких українських старшин армії Данченка, отаман УНР, Доззять, підполковник УГА, Подзуд, полковник УГА, і УНР; Дуанський Роман, Даків, отаман ген. будаки УГА, Дезьніт, російський генерал, опісля в українській армії, Дерзук, армійський інспектор при Запорізькому Корпусі, д-р Левина, лікар, що служив в УГА, Вісткі слати на адресу „З. У. Енциклопедії“, вул. Чарнецького 26, партер.

НОВИНИ

Телеф. 2-11. Піскова 22 „Власна Хата“
Фототіаф Лев Янушевич. 537 135-7
— Конфіскація „Діла“ Вчорашнє (270) число „Діла“ піддало конфіскації за 1) резолюції віча українських студентів політехніки — в цілості і за 2) всі уваги про те, як перевелено вибори в Калушині (під інформації зіставленням) і подяку Повіт. Вид. Комітету українським виборцям в Калушині. Це вже 34-а з черги конфіскації нашого органу в цьому році.

— Спрощування. Під резолюціями віча українських студентів політехніки, які у нас вчора конфісковано, поппа через помилку піліпис Т-ва „Основа“, що є очевидною нісенітницею, то Т-во „Основа“ як таке з резолюціями загально-студентського віча техніків не може мати нічого спільного.

— Після смерті бл. п. проф. Олексія Яреми. У доповнення некрологу нас повідомляють з Перемишля, що на похоронах бл. п. проф. Яреми промовляли о. М. Комарницький, проф. М. Демчук і п. Олександра Марчаківна, учениця VIII класу, перемиської гімназії.

— Нова українська споживча кооперативна крамниця у Львові. Перед кількома тижнями створено у Львові на Богданівці при вул. Горького споживчу кооперативну крамницю „Зоря“. Крамниця поміщена в новобудованій великій льокалі, який є власністю читальні „Прогресу“ на Богданівці, встановлена в гарну обстановку, робить враження модерного споживчого склепу. До викликання цього враження причиняється електричне освітлення крамниці, гарне велике виставове вікно і т. д. Крамниця розпоряджає просторим магазином та великою пивницею. В льокалі крамниці знаходиться також продажня тютюну, почтових марок, стемпів і склепів. Ця крамниця є по споживчій крамниці „Народньої Торговлі“ у Львові в Ринку. другою з черги більшою споживчою кооперативною крамницею у Львові. Торжественне посвячення крамниці відбудеться в неділю 7. грудня 1930 р. в 12 год. впоудне. Трамвай 8-ка доїздить до самої крамниці.

— Нові українські фільми. З нагоди 25-річчя революції 1905 р. київська кінофабрика випустила 5 нових фільмів присвячених цій революції: „Леша репетитор“, „Фата Моргана“ (за Коцюбинським), та три інші фільми із подій на Україні 1905 року.

— Хто такий Криленко? Головний прокуратор у московському процесі, що домагається карі смерті для членів „Промислової партії“, Криленко, родом із Любани, де його батько був низачним російським урядовцем, відданим душею і тілом царській владі. В 1903 р. його батько через нервовий розстрій застрівився. Сам Криленко також є людиною крайне нервовою і свого часу Бухарин не хотів вести його в склад „ВІСІКА“ і говорив: „Нам психопатів не потрібно, хай Криленко скорше йде до санаторії“.

— Новий закон про зголошення. В найближньому часі в Польщі оголосять новий закон про зголошення локаторів і сублокаторів та принажних осіб. Новий закон нівелює різниці між постійними і непостійними мешканцями, а вводить категорію постійного та тимчасового перебування. Новий закон буде введений 1. січня 1931 р. і означатиме збільшення контролю над локаторами і спільлокаторами.

— Засуджено селєробівців. У Замості закінчили розправу проти 5. членів партії „Селєроб“, обвинувачених в державній зрадї. Обвинувачених: Проця, Везиня і Козака засуджено на 5 років в'язниці, а Федорчука, Марчука і Дашока на 4 роки в'язниці.

— Народився зубр. Як відомо, в білорезькій пущі підчас війни винищено всіх зубрів, які там жили. Щоби білорезьську пущу заселити знову, перед двома роками запроваджено до неї із закордонних звірників 5 зубрів, між ними одного самця. На літній одні зубриця привела на світ великого зубра і можна надіятися, що скоро білорезьська пуща буде знову заселена.

— Сензаційний процес у Варшаві. У Варшаві йде процес проти братів Пістків, Писки Станіслава і його нареченої, яким акт об-

винувачення закидає вбивство директора банку Центнершера та ограблення його. Цього банкира мал безпосередно вбили Константин Пістка, а його співники ограбили 30.000 золотих. Обвинувачені сразу признались до вини, а тепер відкакають зізнання.

— Утопився разом з кіньми. Петро Дикало із Дуайб, пов. Рівне, вертаючи возом з Рівного до дому, через необережність зайхав у ночі в ріку Горинь і втопився разом з парою коней. Коні погнунали і їх вже добуто з води, а трупа Петра Дикала іще шукають.

— Наукова втрата. У Відні помер славний окуліст, професор д-р Ернст Фуке, у 79 році життя. Покійний причинився до розквіту і слави віденських клінік. Вже в 30 р. життя дістав професорську катедру в Літвік, а п'ять літ пізніше покликаного його на професора до Відня. Як лікар, професор і вчений заслужився тим, що написав підручник „Lehrbuch der Augeneilkunde“, який перекладено на багато інших мов. Він їздив по різних краях в наукових цілях. І так прим. для прослідження трахоми і сифілісу ока їздив він кількома наворотами навіть до Єгипту та до Абіссинії.

— Міжнародна виставка. З нагоди свята для вшанування пам'яті св. Антона з Падуї відбудеться в Римі міжнародна виставка модерного християнського мистецтва.

— Легучська катастрофа в Англії. В місцевості Чипвейн стартуючий літак упав на гурток дітей, що бавилися. Четверо дітей погибли на місці, других четверо важко ранені.

— Троцький у Норвегії? Норвежські щоденники подали сензаційну вістку, що Троцький приїхав до Осло й замахав у Грандотелі під прізвисьмом Бравнштейна. Кружляють чутки, що на поїзд, яким їхав Троцький, виконано замах. Як Троцький так і його секретар відмовляють репортерам усяких пояснень.

— „Позичка добробуту“ в Америці. Великі американські промисловці і банкири хотять розписати „позичку добробуту“ у висоті одного мільярда доларів. Гроші мають бути вжиті на публічні роботи на велику скалю. Є голоси, що з причини безробіття в Америці мається скасувати зовсім дозвіл на приїзд європейських емігрантів. Міністр Люс, який уступив зі свого посту, оголосив прашальний лист, в якому домагається цікавитого адержання зарібкової еміграції, відселення в Америку небажаних елементів та ліквідації зміни еміграційного закону.

— Червоний дощ над Парижем. Дня 28. ж. м. над Парижем падав дощ брулатно-цеглястої барви, який забарив лахи домі, хідники та вози й автомобілі. Деякі шофери не могли після того дощу пізнати своїх автомобілів. Дощ цей мабуть забаралений і занечиснений пісками Сагари, де великі бурі мішають дощеві хмарі із хмарами пісків.

— Жертва розсіяности. Не одному з нас траплялось через розсіяність заблукати до дверей чужої кімнати і навіть пробувати відчинити чужі двері. Таке трапилося і студентові Витовтові Андресові в Познані, але помилка ця скінчилась фатально. Студент Витовт Андрес забився до 3. год. в ночі з товаришами в каварні, а вертаючи в підхмеленим стані до дому, замість зайти на третій поверх, де він мешкав, заблукав на другий поверх до помешкання купця Ваймана та почав ключем відчиняти двері. Купець, думаючи, що до його кімнати закрадаються бандити, стрілив до студента Андреса і поклав його трупом. Аж оглянувши трупа, купець побачив, що без потреби збив зі страху свого сусіда, якого дуже любив.

— Святотичне відкриття першої виставки української аматорської фотографії відбудеться 7. грудня 1930 р. в год. 17-й в залі Академічного Дому при вул. Сувлінського 21. Виставку презентуватиме біля 30 найспосібніших наших фотографів своїми поверх 200 експонатами. Всі картини аматорської фотографії є допущені до конкурсу, що відбудеться через загальне голосування відвідувачів. Виставка триватиме до 14. грудня ц. р. вклюдно, отворена від год. 10—13 і 15—17. щодня Кожний культурний українець повинен відвідати виставку та оглянути ці досі невідані у нас праці, що часто імпонують своєю дотепністю та сміливістю. Вступ за дозволеними датками на бібліотеку „Українського Фотографічного Товариства“ у Львові.

— „20 день мандрівки Карпатами“. В неділю 7. грудня 1930 р. в год. 7. вечором відбудеться в залі „Сокола-Батька“ при вул. Руська ч. 20 відітк для членів Товариства п. з. „20 день мандрівки Карпатами“. Відітк буде ілюстрований світяними образами.

НА С.В. МИКОЛАЯ
купити відтодний дарунок найдешевше
в Дрогерії ШТАВБЕРА, Коперник 14.
10/7 (напроти Кіна „Коперник“)

3 кіна.

КІНО „АПОЛЛОН“: „СИН БІЛИХ ГІР“, товфільма.

Спортова фільма: перегони лешатарів у швейцарських горах. Чудові злиники сліпих шпівів, авертистич плаів, провалів, прірв, чару лсної морозистої дини та сніговії. Дуже добрі типи гірських промілників і пресимпатична постать молодого паризжанина, закоханого білзу у спорті як у тих, що в живим втіленням цього спорту.

Сцени спортивних змагів викладені зручно а ла-пів крим'яльну історію, що тримає глядача весь час у напруженні. Приємно вражає те, що роомови дієвих осіб неловії і що навіть без слів можна прозвувти хід акції. Після численних вражків фільмової продукції, які прийшли до нас з Америки в останніх місяцях, „Син білих гір“ при своїй своїй безпретенсіональності робить освіжучою більшою вражіння.

ж. р.

Спробуй раз

1003 а постійно будеш пити

Чай Ліптона.

3 судової салі.

Лікар перед судом.

З ходу розправи проти д-ра Томашевського виявилось, що справа, яка тепер опинилась перед судом, є більше загадкова і скомплікована, як це представлено в акті обвинувачення.

Свідок Ольга Жигоничева, директорка гімназії, де вчилась Ольга Шамборовська, зізнала, що після поранення Заморського Томашевський говорив з нею, представився як наречений Ольги і просив вилити на Ольгу в тім наїрмі, щоб вона не відвідувала Заморського в лічниці.

Свідок Марія Косткевич, учениця гімназії, в домі якої Заморський перед трагічним випадком забавлявся, зізнає, що вона критичного вечора танцювала з Заморським і що він показував їй револьвер та грози, що застрілиться. Свідок твердить, що ці слова Заморського так аворували її, що вона розплакалась.

Свідок Л. Шамборовський, батько нареченої підсудного, емеритований поручник, в аїз-напних заперечував, начеб то дочка, познайомившись з обвинуваченим, мала тільки 12 літ, а твердить, що мала літ 14. Зізнає, що Томашевський був заадрісний і неважливий Заморського, а побачивши раз, що він танцює з його нареченою, роззавив у долопі чарку з вином. А коли Заморський опинився в лічниці, то Томашевський заборонив їм відвідувати його, мовляв: „Не ходіть до того батяра і психопата!“. Передтим Томашевський викликав був раз у домі нареченої авантюру. Заморський боронив дочку свідка, а тоді Томашевський стрілив в револьвера в стілу і грози, що всіх побиває. Тоді то Оля станула перед ним і кликала: „Чому за мене маєш вбивати всіх? Убий мене одну!“ Заморський називав Томашевського бандитом, який до всього здібний.

Свідок признає, що рішився віддати дочку за Томашевського лиш тому, що свого часу обвинувачений під костелом прислухав його дати слово честі, що буде його тестем. Заморський, „позувавши трохи, признавався, що його ранив Томашевський“.

Наполює свідок, комісар поліції Конарський, зізнає, що Заморський при переслуханні твердив, що він ранив себе сам при намаганні свідати, хоч при тому свої зізнання поав-вав таємничістю.

Батько нареченої обвинуваченого в додаткових відповідах зізнає ще, що Томашевський грози йому: „Дайте мені свою дочку, а як ні, то комуся буде смерть!“

Свідок Гаєр, шлодовік поліції, брат Стефанії Шамборовської, потверджує, що Томашевський допомагав гріними не тільки Олі, але й Грені, її матері та викупував убрания батькові Олі.

Сержант жандармерії Павелік зізнав, що коли відітк Заморського до лічниці і хотів довідатись від нього, хто його ранив. Заморський відповів: „Школа вашого труду, а нічого не вражув“.

Третього дня розправи (в середу) зізнаван Зигмунт Заморський, 22-літній кадет. Він твердить, що неправдою є, начеб то він був першою

В друкарні Видавничої Спілки „Школя”, Львів. Ринок 9, 10.